

УДК 336.7:339.72:338.2

DOI: 10.37332/2309-1533.2024.4.3

JEL Classification: G20, G21, G23, O33, F65, L86

Луцишин О.О.,
канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри міждисциплінарної освіти,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
Кравчук Н.Я.,
д-р екон. наук, доцент,
доцент кафедри міждисциплінарної освіти,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»

СУЧАСНІ ТRENДИ РОЗВИТКУ РИНКУ ФІНТЕХ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ГЛОБАЛЬНОГО БІЗНЕС-ЛАНДШАФТУ

Lutsyshyn O.O.,
*PhD in economics, assoc. prof., associate professor
at the department of interdisciplinary education,
National University of Kyiv-Mohyla Academy*
Kravchuk N.Ya.,
*dr.sc.(econ.), assoc. prof., associate professor
at the department of interdisciplinary education,
National University of Kyiv-Mohyla Academy*

CURRENT TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF THE FINTECH MARKET IN THE CONTEXT OF THE TRANSFORMATION OF THE GLOBAL BUSINESS LANDSCAPE

Технологічні інновації стануть «серцем» і «кров'ю» банківської галузі на довгі роки, і якщо великі банки не скористаються цим, то нові гравці з Fin-Tech та великих технологічних компаній скористаються ними безумовно

David M Brear – засновник та генеральний директор компанії 11:FS. Колишній глобальний директор з цифрового банкінгу в Gartner [1]

Постановка проблеми. Сучасний розвиток фінансового ринку неможливо уявити без інтеграції технологій, які формують нові бізнес-моделі, покращують взаємовідносини з клієнтами та підвищують ефективність фінансових послуг. Інноваційні рішення у сфері фінансових технологій (ФінТех) відкривають значні можливості для модернізації фінансової системи України. Водночас, вони створюють виклики та ризики, які можуть негативно вплинути на стабільність ринку.

Цифровізація економіки, нові рівні інтеграційних процесів, глобалізація фінансових ринків актуалізують питання нормативного регулювання інновацій у фінансовому секторі, забезпеченні прозорості та захисту споживачів. Особливого значення це набуває в умовах війни в Україні, яка впливає на економічну та фінансову стабільність, обмежує ресурси для інновацій, але водночас стимулює пошук технологічних рішень для забезпечення стійкості систем.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фундаментальні дослідження у сфері фінтеху здійснюються такими міжнародними дослідниками, як: Девід Бріар (David M. Brear) – засновник компанії 11:FS, колишній глобальний директор з цифрового банкінгу у Gartner, який аналізує конкуренцію між банками та фінтех-компаніями; професор Марк Льюїс (Mark Lewis), доктор Майкл Блеквелл (Michael Blackwell), доктор Ева Мішелер (Eva Micheler), доктор Філіп П'єх (Philipp Paech) – група дослідників Лондонської школи економіки, яка спеціалізується на дослідженні FinTech, RegTech and LawTech; Кетрін Форд (Catherine Ford), професорка Стенфордського університету, досліджує вплив штучного інтелекту на фінансовий сектор; Хенрік Далсгаард (Henrik Dalsgaard),

професор Копенгагенської школи бізнесу, аналізує вплив децентралізованих фінансів (DeFi) на традиційні банківські моделі.

Серед українських науковців, які досліджують фінансові технології, варто відзначити: Вікторію Пономаренко, докторку економічних наук, професорку Київського національного економічного університету, яка працює над дослідженнями цифрової трансформації банківського сектору та впливу фінансових технологій на стійкість фінансових установ. Її наукові роботи охоплюють питання автоматизації банківських процесів, інтеграції фінтех-рішень у традиційні банківські структури та ризики, пов'язані з впровадженням цифрових фінансових сервісів; Олександра Бордуна, доктора економічних наук, професора Національного університету «Львівська політехніка», який вивчає роль фінтеху у розвитку цифрової економіки та соціальні аспекти впровадження фінансових технологій, праці науковця спрямовані на оцінку ефективності цифрових платформ, вплив фінтех-інструментів на фінансову інклюзію, а також розробку регуляторних підходів до діяльності фінтех-компаній в Україні; Ірину Гаврилук, кандидатку економічних наук, доцентку Національного університету «Києво-Могилянська академія», яка займається дослідженнями у сфері блокчейн-технологій та їх застосуванням у фінансових послугах. Її праці охоплюють теми цифрових валют центральних банків (CBDC), безпекові аспекти криптовалютного ринку та перспективи використання смарт-контрактів у фінансовій діяльності; Дмитра Соколова, доктора технічних наук, професора Харківського національного університету радіоелектроніки, який спеціалізується на дослідженнях кібербезпеки у фінансовому секторі. Він вивчає застосування штучного інтелекту для виявлення шахрайських транзакцій, аналізує загрози у сфері цифрових платежів і розробляє методи захисту даних у фінансових екосистемах.

Ці та інші дослідники роблять вагомий внесок у розвиток фінансових технологій в Україні, сприяючи адаптації міжнародного досвіду до національних реалій, формуванню сучасних підходів до регулювання фінансових ринків та інтеграції інноваційних рішень у банківську систему. Їхня діяльність відіграє ключову роль у забезпеченні сталого розвитку фінансового сектору та посиленні конкурентоспроможності українських фінансових установ на міжнародній арені.

Постановка завдання. Метою статті є дослідити сучасні тенденції розвитку фінтех-індустрії в умовах трансформації глобального бізнес-ландшафту та визначити ключові виклики й можливості для подальшого розвитку фінансових технологій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розвиток фінансових технологій у XXI столітті значно трансформував глобальний фінансовий ринок, зробивши фінансові послуги доступнішими, персоналізованими та безпечнішими. Інновації у сфері фінансів не лише підвищують ефективність традиційних банківських операцій, а й створюють абсолютно нові послуги та продукти, які змінюють взаємодію користувачів з фінансовими установами. Зокрема, у 2024 році експерти відзначають такі провідні тренди, як зростання ролі кібербезпеки, інтеграція штучного інтелекту (ШІ), розвиток відкритого банкінгу, підвищення популярності децентралізованих фінансів (DeFi) та поширення SuperApps як мультифункціональних платформ для фінансових і нефінансових послуг (рис. 1).

ФінТех-технології не тільки стимулюють економічне зростання, а й відкривають нові можливості для фінансової інклюзії. Згідно з дослідженням Української асоціації ФінТех та інноваційних компаній (UAFIC), попит на фінансові послуги онлайн зріс, зокрема, через необхідність швидкого доступу до послуг у воєнний час, що спричинило зміни у стратегічних пріоритетах Національного банку України.

За дослідженнями стану фінансового ринку України можна виділити ТОП-5 найбільш перспективних напрямів розвитку фінансово-технологічного сектору – це штучний інтелект та машинне навчання, військові технології, відкритий банкінг, кібербезпека, цифрове кредитування (рис. 2).

На думку експертів, найбільший вплив на фінансовий сектор в 2025 році матимуть штучний інтелект, KYC/ALM (Know Your Customer / Протидія Відмиванню Грошей) та відкритий банкінг (рис. 3).

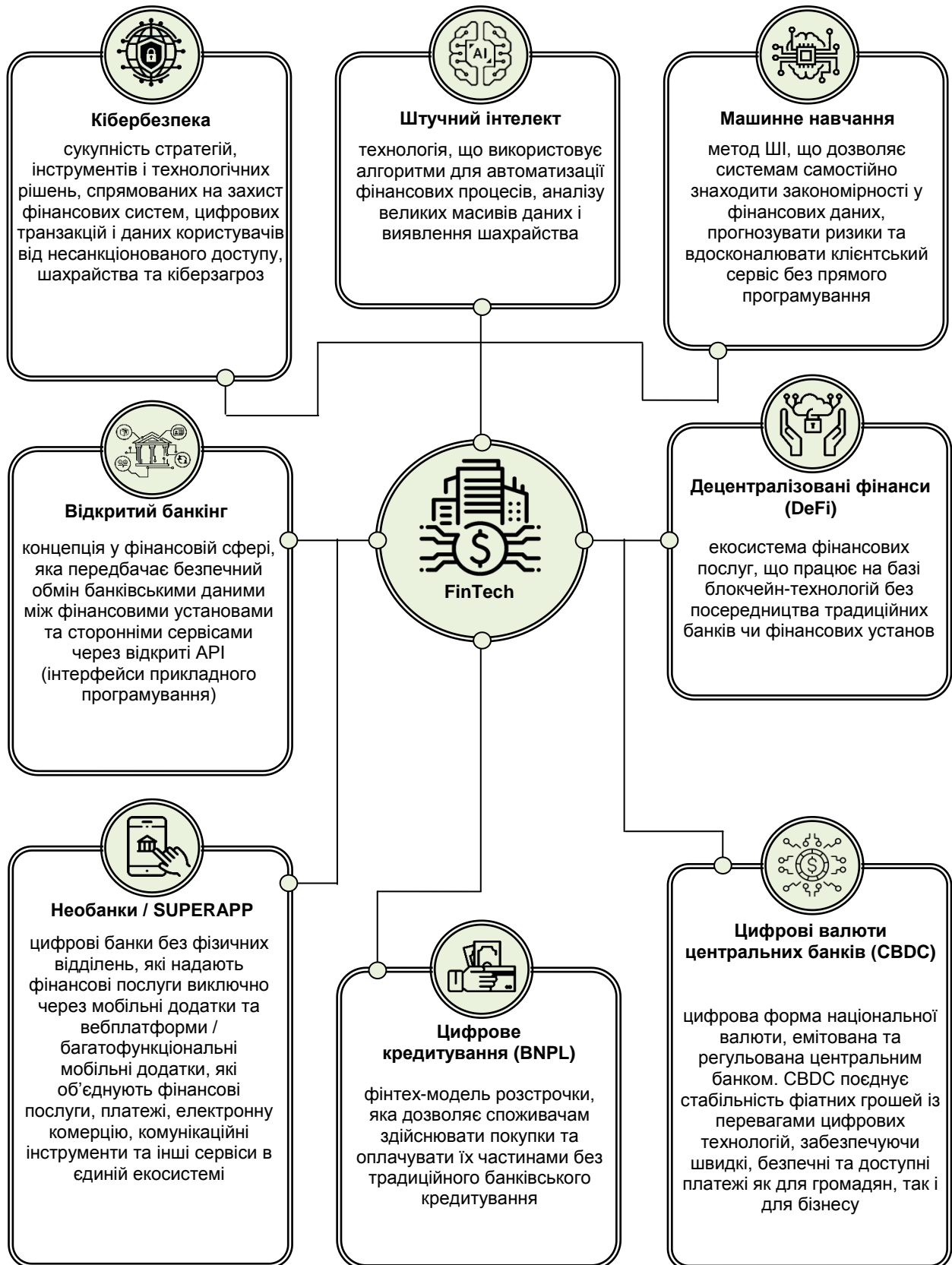

Рис. 1. ФінТех тренди 2024

Джерело: побудовано авторами на основі [2]

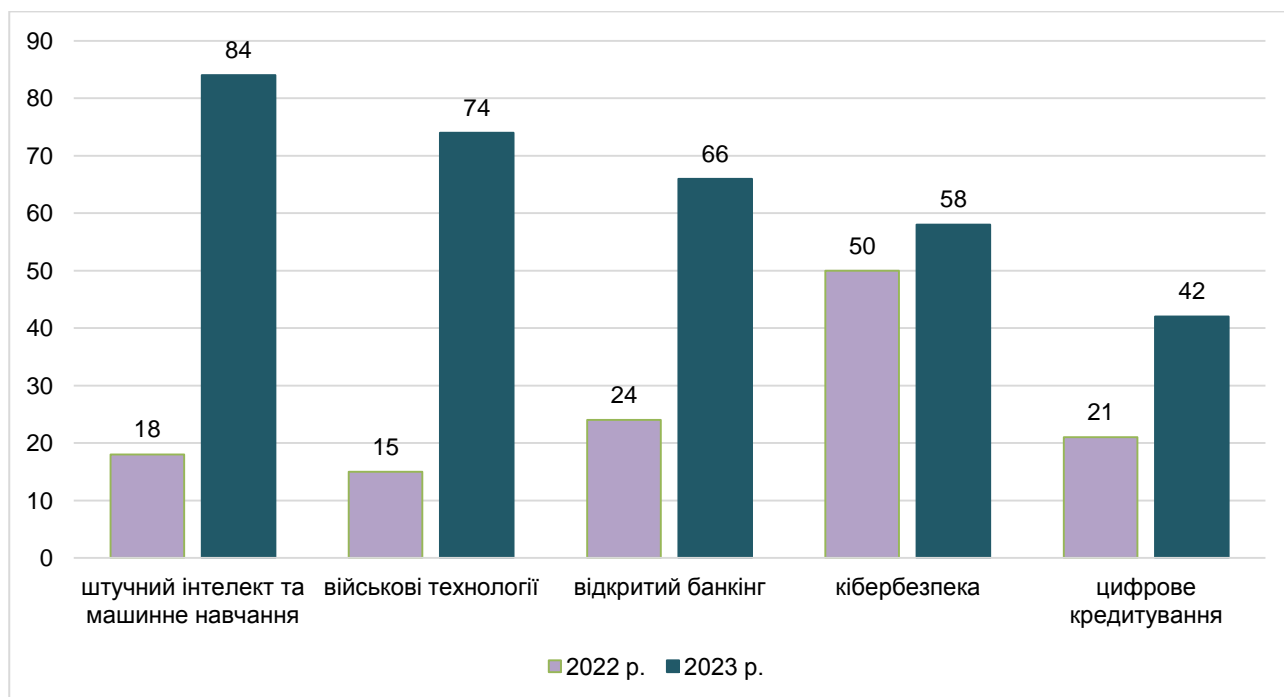

Рис. 2. ТОП-5 найбільш перспективних напрямів розвитку фінансово-технологічного сектору в Україні (у %)

Джерело: [2]

Рис. 3. ТОП-3 тренди, які впливатимуть на фінансовий сектор в 2025 році

Джерело: [2]

Для більш ґрунтовного розуміння трендів ринку фінтех проаналізуємо основні сектори ринку станом на 2024 рік.

Перший тренд – кібербезпека. З кожним роком кіберзлочинність стає все більшою загрозою для фінансового сектора, особливо в Україні, яка знаходиться в умовах постійних кібернападів через воєнні дії та геополітичну нестабільність. Згідно з даними research and markets, розмір ринку кібербезпеки до 2027 року досягне \$338,84 млрд при середньорічному темпі зростання 10,9 % [2]. На кінець 2024 року вартість кібератак оцінюється у \$8 трлн, а фінансовий збиток до кінця 2025 року від кібератак сягне \$10,5 трлн на рік – порівняно з \$6 трлн у 2021 році [3]. Фактично, якби кіберзлочинність була країною, вона була б третьою за величиною економікою у світі після США і Китаю.

В Україні проблема кіберзлочинності є особливо актуальною, оскільки фінансові установи, а також інші важливі гравці ринку стають об'єктами кібератак. Ці атаки часто спрямовані на створення дестабілізації та підризу економічної стабільності.

Згідно з даними Української асоціації ФінТех та інноваційних компаній (UAFIC), у 2023 році фінансові організації України суттєво збільшили інвестиції в системи кіберзахисту, зокрема в

технології для запобігання шахрайству. Це сприяло зменшенню кількості успішних атак кіберзлочинцями. Своєю чергою, за прогнозами Research and Markets, до 2027 року глобальні витрати на кібербезпеку у фінансовому секторі сягнуть \$338,84 млрд із середньорічним темпом зростання 10,9 % [2]. Для українських банків і фінтех-компаній безпека стала важливою умовою для забезпечення сталого розвитку бізнесу.

Зростаюча кількість кіберзагроз змушує фінансові установи активно впроваджувати сучасні технології для захисту даних. Серед найбільш ефективних рішень – багатофакторна автентифікація (MFA), яка значно знижує ймовірність несанкціонованого доступу до облікових записів. За даними UAFIC, MFA вже стала стандартом для більшості банків і фінансових установ в Україні, що підвищує рівень кіберзахисту. Крім того, фінтех-компанії дедалі частіше використовують штучний інтелект і машинне навчання для аналізу поведінки користувачів і виявлення потенційно небезпечних дій. Ці технології дозволяють оперативнo виявляти загрози та запобігати втратам даних. Як свідчать аналітичні звіти, ринок рішень на основі штучного інтелекту у сфері кібербезпеки демонструє середньорічне зростання понад 23 %. Український фінтех активно інтегрує такі рішення, мінімізуючи ризики для національної фінансової інфраструктури.

Таким чином, кіберзахист є одним із ключових трендів фінтех-індустрії у найближчі роки. Ефективні заходи щодо захисту даних включають впровадження багатофакторної автентифікації та застосування технологій штучного інтелекту, що суттєво підвищує рівень безпеки у фінансовому секторі.

Другим важливим трендом у розвитку фінансових технологій є використання **штучного інтелекту** та **машинного навчання**. Ці технології відіграють ключову роль у вдосконаленні персоналізованих фінансових послуг, запобіганні шахрайству та аналізі великих обсягів даних. Використовуючи алгоритми ШІ, фінансові установи можуть пропонувати клієнтам індивідуальні рішення, враховуючи їхні фінансові звички, структуру витрат та інвестиційні уподобання. За оцінками McKinsey, персоналізація на основі ШІ може підвищити дохідність банків на 10–20 % завдяки глибшому аналізу поведінкових даних та розробці таргетованих фінансових пропозицій [4].

Не менш важливим та ключовим напрямом застосування штучного інтелекту у фінансових технологіях є протидія шахрайству. Інтелектуальні системи здатні ідентифікувати аномальні транзакції та підозрілі поведінкові шаблони в режимі реального часу, що підвищує рівень безпеки фінансових операцій. За даними Grand View Research, ринок штучного інтелекту для запобігання фінансовому шахрайству демонструє динамічне зростання, із середньорічним темпом понад 20 %, що підтверджує високий попит на ці технології. Провідні фінансові компанії, такі як PayPal та Visa, активно впроваджують алгоритми ШІ для аналізу мільйонів транзакцій щодня, що дозволяє знизити частку шахрайських операцій на 30–40 % у порівнянні з традиційними методами контролю [5].

Окрім цього, штучний інтелект відіграє ключову роль в обробці великих обсягів даних (Big Data), що надходять із різних джерел, зокрема транзакційних записів, взаємодії клієнтів із цифровими платформами та соціальних медіа. Завдяки методам машинного навчання фінансові установи можуть отримувати глибоку аналітику, яка сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень і виявленню нових можливостей для розвитку бізнесу. Згідно з дослідженням PwC, застосування ШІ для аналізу великих даних у фінансовій сфері дозволяє підвищити точність прогнозування ризиків до 25 %, а також скоротити операційні витрати до 20 % завдяки автоматизації та оптимізації бізнес-процесів [6].

Попри значні переваги, впровадження штучного інтелекту у фінансових технологіях супроводжується низкою ризиків, зокрема в аспектах етики та конфіденційності даних. Одним із ключових викликів є потенційна упередженість алгоритмів, що виникає внаслідок навчання ШІ на історичних даних, які можуть містити соціальні чи економічні викривлення. Відсутність контролю над цими факторами може призвести до дискримінаційних рішень та спотвореного аналізу фінансових ризиків.

Окрему проблему становить конфіденційність даних, оскільки алгоритми ШІ обробляють значні обсяги персональної інформації, що підвищує ризик її витоку або неправомірного використання. Згідно з дослідженням Gartner, до 2025 року понад 40 % банківських установ стикатимуться з викликами у сфері конфіденційності через недостатню прозорість алгоритмів ШІ. Це зумовлює необхідність розробки прозорих, надійних і захищених моделей обробки даних, що відповідатимуть сучасним етичним та правовим стандартам [7].

Ще одним важливим аспектом є питання відповідальності та комплаєнсу. Використання автономних систем прийняття фінансових рішень вимагає нових регуляторних підходів для забезпечення дотримання правових норм і контролю над технологічними процесами. У цьому контексті ключову роль відіграють міжнародні ініціативи, зокрема Artificial Intelligence Act [8], запропонований у Європейському Союзі, який встановлює чіткі правила для етичного використання ШІ та мінімізації потенційних ризиків зловживання технологіями.

Таким чином, незважаючи на те, що штучний інтелект і машинне навчання мають значний потенціал у трансформації фінансового сектору, вони вимагають комплексного підходу до управління

етичними викликами та конфіденційністю даних. Запровадження прозорих алгоритмів, посилення регуляторного контролю та впровадження відповідальних практик використання ШІ сприятимуть балансуванню між інноваційним розвитком і суспільною безпекою.

Третім важливим *трендом* у сфері фінансових технологій є **відкритий банкінг**, який знаменує новий етап розвитку фінансових послуг, заснований на обміні даними між банками та іншими фінансовими установами за допомогою відкритих API (Application Programming Interface). Ця модель дозволяє клієнтам безпечно надавати доступ до своїх фінансових даних стороннім фінансовим організаціям, фінтех-компаніям та розробникам застосунків, що відкриває можливості для персоналізованих фінансових рішень і нових цифрових сервісів. Згідно з прогнозами Juniper Research, обсяг світового ринку відкритого банкіngu до 2030 року може досягти \$330 млрд, демонструючи середньорічний темп зростання 24,4 % у період 2021–2028 років. Це свідчить про стрімке поширення концепції відкритого доступу до фінансових даних та її зростаюче значення у глобальному фінансовому секторі [9].

Відкритий банкінг розширює можливості користувачів в управлінні фінансами, дозволяючи переглядати рахунки з різних установ в одному інтерфейсі, здійснювати платежі та отримувати персоналізовані фінансові рекомендації. Це покращує клієнтський досвід і стимулює конкуренцію між фінансовими компаніями, відкриваючи нові ринки для фінтеху.

Разом із перевагами, відкритий обмін даними підвищує ризики кібербезпеки, що потребує впровадження надійних механізмів захисту, зокрема шифрування та багатофакторної автентифікації.

В Україні НБУ планує запустити систему відкритого банкіngu до кінця 2025 року, адаптуючи стандарти API відповідно до європейської директиви PSD2. Очікується, що це збільшить частку безготівкових розрахунків на 15 % у перші три роки та сприятиме фінансовій інклюзії [2]. Крім того, це відкриє нові можливості для українських фінтех-компаній, що зможуть інтегруватися в глобальні фінансові системи.

Четвертим трендом ринку ФінТех є **децентралізовані фінанси (DeFi)**, які стають ключовими у сфері фінансових технологій, пропонуючи альтернативу традиційним банківським послугам. На відміну від класичних фінансових систем, DeFi працює без посередників, а всі транзакції виконуються напряму між користувачами за допомогою блокчейну та смарт-контрактів. За даними Messari, загальний обсяг коштів у DeFi-платформах зріс із \$1 млрд у 2020 році до понад \$80 млрд у 2022 році, що свідчить про зростаючий інтерес до таких рішень [10].

DeFi надає доступ до широкого спектра фінансових послуг, зокрема децентралізованих бірж, кредитних платформ і стейкінгу криптовалют. Це відкриває можливості для отримання доходів без участі фінансових установ, що особливо актуально для користувачів з обмеженим доступом до банківських послуг або тих, хто шукає високодохідні інструменти.

Водночас, головним викликом DeFi залишається відсутність регуляторного контролю, що створює ризики шахрайства та кіберзагроз. Недосконалість смарт-контрактів може призводити до зламу платформ або втрати коштів, що підкреслює необхідність посилення безпекових стандартів у цій сфері.

П'ятим трендом розвитку фінтех ринку є **Необанки / SuperApps** – рішення у галузі банківського сервісу, які найчастіше створені у вигляді мобільних програм, які замінюють послуги класичних банків. SuperApps – один із найбільш перспективних напрямів розвитку фінтеху, що поєднує фінансові, соціальні та інші сервіси в межах одного застосунку. Завдяки інтеграції таких функцій, як цифрові гаманці, платежі, соціальні мережі та сервіси доставки, ці платформи надають користувачам комплексні можливості для керування фінансами та повсякденними завданнями. За прогнозами Gartner, до 2027 року понад 50 % населення світу щодня використовуватимуть кілька SuperApps, що свідчить про їхню зростаючу популярність і значний ринковий потенціал [7]. В Україні впровадження таких рішень може значно підвищити доступність фінансових послуг і покращити користувацький досвід.

Однак, розвиток SuperApps супроводжується певними викликами, зокрема захистом конфіденційності даних. Оскільки ці застосунки збирають великі обсяги інформації про користувачів, необхідне впровадження сучасних технологій шифрування та розробка ефективних політик конфіденційності. Це вимагає значних інвестицій і дотримання регуляторних вимог для забезпечення безпеки даних і довіри користувачів.

Шостим трендом є модель ФінТех **«Купи зараз, плати пізніше» (Buy Now, Pay Later – BNPL)**. Цей механізм надає споживачам можливість розподіляти оплату за товари та послуги на кілька частин без додаткових відсотків, що робить його привабливим для молоді та осіб із середнім рівнем доходу. Згідно з прогнозами Allied Market Research, глобальний ринок BNPL досягне \$725 млрд до 2030 року, що свідчить про стійкий інтерес до цього фінансового інструменту [11].

Попри переваги доступності та зручності, BNPL може створювати фінансові ризики для користувачів та кредиторів. Завдяки спрощеним процедурам оформлення позик, споживачі можуть накопичувати надмірні боргові зобов'язання, що підвищує ймовірність прострочених платежів.

Дослідження Harvard Business Review свідчить, що понад 20 % користувачів BNPL стикаються з труднощами при погашенні заборгованості [12].

Для зниження кредитних ризиків банки та фінтех-компанії активно впроваджують системи оцінки кредитоспроможності, використовуючи штучний інтелект, аналіз великих даних та скорингові системи. Це дозволяє підвищити рівень фінансової дисципліни серед позичальників та мінімізувати втрати для кредиторів.

Таким чином, модель BNPL продовжує активно розвиватися, надаючи споживачам гнучкі фінансові рішення, але водночас вимагає ефективного регулювання та відповідального підходу до управління борговими ризиками.

Сьомим трендом ринку ФінТех є **цифрові валюти центральних банків (CBDC, Central Bank Digital Currencies)** – офіційна форма національної валюти в електронному вигляді, яка випускається та контролюється центральним банком. Вони поєднують переваги традиційних грошей і цифрових активів, але, на відміну від криптовалют, підлягають державному регулюванню.

За даними Банку міжнародних розрахунків (Bank for International Settlements – BIS), станом на 2022 рік понад 90 % центральних банків досліджували можливість впровадження CBDC, а 11 % уже тестували пілотні проєкти [13]. Китай активно випробовує e-CNY, Європейський центральний банк працює над цифровим євро, а США розглядають запуск цифрового долара. Згідно з прогнозами Juniper Research, до 2030 року вартість транзакцій через CBDC може сягнути \$213 млрд на рік, що свідчить про значне зростання ринку [14]. Основними перевагами CBDC є: підвищена прозорість і безпека платежів; зменшення витрат на обіг готівки; фінансова інклюзія для населення, що має обмежений доступ до банківських послуг; можливість боротьби з нелегальними фінансовими операціями.

Однак, існують і ризики, зокрема: проблеми конфіденційності, оскільки центральні банки отримують доступ до даних про фінансові транзакції; кібербезпека, адже цифрові платформи можуть бути вразливими до атак; вплив на банківську систему, CBDC має усі шанси зменшити роль традиційних банків у фінансовій екосистемі.

Національний банк України також працює над запуском e-гривні, перші тести якої розпочалися ще у 2018 році, а у 2022 році НБУ представив стратегію розвитку цифрової валюти, яка мала сприяти оптимізації платіжної системи, фінансовій інклюзії та доступності фінансових послуг у віддалених регіонах [15].

Таким чином, CBDC має суттєво змінити глобальну фінансову систему, посилюючи контроль над грошовим обігом та ефективність монетарної політики. Проте успіх впровадження залежатиме від збалансованого регулювання, забезпечення конфіденційності та кіберзахисту.

Висновки з проведеного дослідження. Фінансові технології є одним із ключових факторів трансформації глобальної економіки, сприяючи розширенню фінансової інклюзії, підвищенню ефективності платіжних систем і розвитку інноваційних бізнес-моделей. Щоправда їх поширення супроводжується економічними, регуляторними та технологічними викликами, які потребують стратегічного вирішення на міжнародному рівні. Дане дослідження дозволило виокремити такі шість основних векторів трансформації глобального бізнес-ландшафту:

1. Фінтех як драйвер економічного зростання. Розвиток фінансових технологій сприяє інтеграції країни у глобальну фінансову систему, відкриваючи нові можливості для цифрових платежів, відкритого банкінгу, цифрових валют центральних банків (CBDC) та децентралізованих фінансів (DeFi). Інновації у фінтеху дозволяють знижувати вартість фінансових послуг, підвищувати їхню доступність і стимулювати економічне зростання.

2. Виклики для фінтех-індустрії. Незважаючи на динамічний розвиток фінансових технологій, ключовими викликами залишаються регуляторна невизначеність, кібербезпека, відтік кадрів та складний інвестиційний клімат. Для подолання цих бар'єрів необхідна глобальна координація регуляторних підходів, гармонізація фінансового законодавства та впровадження міжнародних стандартів.

3. Інтеграція з глобальними платіжними системами. Приєднання країни до міжнародних платіжних систем, таких як SEPA (Європа) або FedNow (США), сприяє спрощенню трансграничних розрахунків, підвищенню прозорості фінансових операцій і зміцненню довіри інвесторів. Створення єдиних стандартів для цифрових платежів та відкритого банкінгу дозволить фінтех-компаніям розширювати свою діяльність на міжнародному рівні.

4. Інвестиції та розвиток стартап-екосистеми. Забезпечення стабільного інвестиційного середовища є критично важливим для фінтех-галузі. Уряди та приватний сектор мають сприяти розвитку фінтех-акселераторів, венчурного капіталу та міжнародних партнерств.

5. Впровадження передових технологій. Штучний інтелект, блокчейн, біометрична автентифікація та хмарні технології відіграють важливу роль у посиленні безпеки фінансових транзакцій та підвищенні персоналізації фінансових послуг. Однак їх інтеграція вимагає розвитку регуляторної бази та врахування етичних аспектів використання даних.

6. Гармонізація регулювання фінтех-ринку. Для ефективної інтеграції у глобальну фінансову

систему необхідно адаптувати регуляторне середовище відповідно до міжнародних стандартів, таких як PSD2 (відкритий банкінг), GDPR (захист даних) та FATF (боротьба з відмиванням коштів). Впровадження єдиних регуляторних підходів сприятиме захисту прав споживачів, зниженню ризиків та розширенню міжнародного співробітництва.

Відтак можна з впевненістю констатувати той факт, що фінансові технології мають глобальний потенціал для трансформації фінансових систем та економічного розвитку. Проте для їх ефективного впровадження необхідні стабільне регуляторне середовище, міжнародна координація, підтримка стартапів та забезпечення кібербезпеки. Співпраця держав, бізнесу та міжнародних організацій сприятиме стійкому розвитку фінтех-галузі та її інтеграції у світову економіку.

Література

1. David M. Brear. The TECH in FinTech. *Engati Engage*. May 12, 2020. URL: <https://engati.medium.com/the-tech-in-fintech-david-m-brear-engati-engage-a5e22aed8df4> (дата звернення: 02.11.2024).
2. Фінтех-тренди в Україні та світі: що впливатиме на індустрію у 2024 році. 5 Грудня 2023. URL: <https://fintechinsider.com.ua/finteh-trendy-v-ukrayini-ta-sviti-shho-vplyvatyme-na-industriyu-u-2024-roczii/> (дата звернення: 02.11.2024).
3. Alarming Cybersecurity Facts and Statistics. *ThriveDX*. November 10, 2022. URL: <https://thrivedx.com/resources/article/cyber-security-facts-statistics> (дата звернення: 02.11.2024)
4. Несенюк Анастасія. Потенціал на трильйони доларів. McKinsey випустила велике дослідження про майбутню економіку штучного інтелекту. Forbes переказує найголовніше. 14 червня 2023. URL: <https://forbes.ua/innovations/potentsial-na-trilyoni-dolariv-mckinsey-vipustila-68-storinok-doslidzhennya-pro-maybutnyu-ekonomiku-shtuchnogo-intelektu-forbes-perekazue-naygolovnishe-14062023-14199> (дата звернення: 02.11.2024).
5. Generative AI In Fintech Market Size, Share & Trends Analysis Report By Component (Service, Software), By Deployment (On-premises, Cloud), By Application, By End-use, By Region, And Segment Forecasts, 2023-2030. *Grand View Research*. URL: <https://www.grandviewresearch.com/industry-analysis/generative-ai-fintech-market-report> (дата звернення: 02.11.2024).
6. 2025 AI Business Predictions. *PwC*. 18 грудня 2024. URL: <https://www.pwc.com/us/en/tech-effect/ai-analytics/ai-predictions.html> (дата звернення: 02.11.2024).
7. Gartner представила 10 трендів у сфері технологій у 2024 році. 08.01.2024. URL: <https://www.imena.ua/blog/gartner-presented-10-trends-in-the-field-of-technology-in-2024/> (дата звернення: 02.11.2024).
8. The EU Artificial Intelligence Act. URL: <https://artificialintelligenceact.eu/> (дата звернення: 02.11.2024).
9. Open Banking Payments Transactions to Surpass \$330 Billion Globally by 2027. *Juniper Research*. Fintech & Payments. February 2023. URL: <https://www.juniperresearch.com/press/open-banking-payments-transactions-to-surpass-330/> (дата звернення: 02.11.2024).
10. Assets DeFi. *Messari*. URL: <https://messari.io/assets/defi> (дата звернення: 02.11.2024).
11. Buy Now Pay Later Market Size, Share, Competitive Landscape and Trend Analysis Report, by Channel, Application and End User: Global Opportunity Analysis and Industry Forecast, 2021-2030. *Allied Market Research*. URL: <https://www.alliedmarketresearch.com/buy-now-pay-later-market-A12528> (дата звернення: 02.11.2024).
12. Research: How «Buy Now, Pay Later» Is Changing Consumer Spending by Dionysius Ang and Stijn Maesen. *Harvard Business Review*. November 26, 2024. URL: <https://hbr.org/2024/11/research-how-buy-now-pay-later-is-changing-consumer-spending> (дата звернення: 30.11.2024).
13. Central bank digital currencies: legal and system design considerations. *Bank for International Settlements*. 26 November 2024. URL: <https://www.bis.org/publ/othp88.htm> (дата звернення: 02.11.2024).
14. Global CBDCs & Stablecoins Market: 2024-2031. *Juniper Research*. 28 October 2024. URL: <https://www.juniperresearch.com/research/fintech-payments/emerging-payments/cbdcs-stablecoins-research-report/> (дата звернення: 02.11.2024).
15. Національний банк України також працює над запуском е-гривні. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/payments/e-hryvnia#:~:text=Довідково.,в%20Україні%20цифрової%20форми%20гривні> (дата звернення: 02.11.2024).

References

1. Brear, David M. (2020), The TECH in FinTech, *Engati Engage*, available at: <https://engati.medium.com/the-tech-in-fintech-david-m-brear-engati-engage-a5e22aed8df4> (access date November 02, 2024).

2. Fintechinsider (2023), "Fintech trends in Ukraine and the world: what will influence the industry in 2024", available at: <https://fintechinsider.com.ua/finteh-trendy-v-ukrayini-ta-sviti-shho-vplyvatyme-na-industriyu-u-2024-roczi/> (access date November 02, 2024)
3. ThriveDX (2022), "Alarming Cybersecurity Facts and Statistics", available at: <https://thrivedx.com/resources/article/cyber-security-facts-statistics> (access date November 02, 2024).
4. Nesenjuk, Anastasiia (2023), "The potential for trillions of dollars. McKinsey has released a major study on the future economy of artificial intelligence. Forbes recounts the most important things", available at: <https://forbes.ua/innovations/potensial-na-trilyoni-dolariv-mckinsey-vipustila-68-storinok-doslidzhennya-pro-maybutnyu-ekonomiku-shtuchnogo-intelektu-forbes-perekazue-naygolovnishe-14062023-14199> (access date: November 02, 2024).
5. Grand View Research (2022), Generative AI In Fintech Market Size, Share & Trends Analysis Report By Component (Service, Software), By Deployment (On-premises, Cloud), By Application, By End-use, By Region, And Segment Forecasts, 2023-2030, available at: <https://www.grandviewresearch.com/industry-analysis/generative-ai-fintech-market-report> (access date November 02, 2024).
6. PwC (2024), 2025 AI Business Predictions, available at: <https://www.pwc.com/us/en/tech-effect/ai-analytics/ai-predictions.html> (access date November 02, 2024).
7. "Gartner presents 10 technology trends for 2024", available at: <https://www.imena.ua/blog/gartner-presented-10-trends-in-the-field-of-technology-in-2024/> (access date November 02, 2024).
8. The EU Artificial Intelligence Act, available at: <https://artificialintelligenceact.eu/> (access date November 02, 2024).
9. Juniper Research (2023), Open Banking Payments Transactions to Surpass \$330 Billion Globally by 2027, available at: <https://www.juniperresearch.com/press/open-banking-payments-transactions-to-surpass-330/> (access date November 02, 2024).
10. Messari (2024), Assets DeFi, available at: <https://messari.io/assets/defi> (access date November 02, 2024).
11. Buy Now Pay Later Market Size, Share, Competitive Landscape and Trend Analysis Report, by Channel, Application and End User: Global Opportunity Analysis and Industry Forecast, 2021-2030. Allied Market Research, available at: <https://www.alliedmarketresearch.com/buy-now-pay-later-market-A12528> (access date November 02, 2024).
12. Harvard Business Review (2024), Research: How «Buy Now, Pay Later» Is Changing Consumer Spending by Dionysius Ang and Stijn Maesen, 2024, available at: <https://hbr.org/2024/11/research-how-buy-now-pay-later-is-changing-consumer-spending> (access date November 30, 2024).
13. Bank for International Settlements (2024), Central bank digital currencies: legal and system design considerations, available at: <https://www.bis.org/publ/othp88.htm> (access date November 02, 2024).
14. Juniper Research (2024), Global CBDCs & Stablecoins Market: 2024-2031, available at: <https://www.juniperresearch.com/research/fintech-payments/emerging-payments/cbdc-stablecoins-research-report/> (access date November 02, 2024).
15. The National bank of Ukraine (2024), "The National Bank of Ukraine is also working on launching an e-hryvnia", available at: <https://bank.gov.ua/ua/payments/e-hryvnia#:~:text=Довідково.,в%20Україні%20цифрової%20форми%20гривні> (access date November 02, 2024).

Луцишин О.О., Кравчук Н.Я.

СУЧАСНІ ТРЕНДИ РОЗВИТКУ РИНКУ ФІНТЕХ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ГЛОБАЛЬНОГО БІЗНЕС-ЛАНДШАФТУ

Мета. Дослідити сучасні тенденції розвитку фінтех-індустрії в умовах трансформації глобального бізнес-ландшафту та визначити ключові виклики й можливості для подальшого розвитку фінансових технологій.

Методи дослідження. У процесі дослідження використовувалися такі загальнонаукові та спеціальні методи: системний підхід – для аналізу взаємозв'язків між фінансовими технологіями та трансформацією глобального бізнес-ландшафту; методи порівняльного аналізу – для оцінювання тенденцій розвитку фінтеху в різних країнах; економіко-статистичні методи – для дослідження динаміки ринку фінансових технологій; а також методи прогнозування – для визначення перспектив розвитку фінансового сектору в умовах цифровізації та глобалізації.

Результати дослідження. Розглянуто теоретичні засади та систематизовано ключові тренди розвитку фінансових технологій в умовах трансформації глобального бізнес-ландшафту. Проаналізовано вплив цифрових валют центральних банків (CBDC), децентралізованих фінансів (DeFi), SuperApps та моделі «Купи зараз – плати пізніше» (BNPL) на структуру фінансового ринку. З'ясовано основні регуляторні виклики, загрози кібербезпеці та особливості адаптації бізнес-моделей фінансових установ до швидких технологічних змін.

Наукова новизна результатів дослідження. Дістало подальшого розвитку обґрунтування взаємозв'язку між глобалізацією, цифровізацією фінансового сектору та еволюцією фінансових

технологій, враховуючи виклики кібербезпеки, регуляторної відповідності та адаптації бізнес-моделей. Особливу увагу приділено інтеграції фінтех-рішень у міжнародну економічну систему та їхньому потенційному впливу на традиційні банківські установи.

Практична значущість результатів дослідження. Обґрунтовані за результатами дослідження висновки і пропозиції можуть бути використані фінансовими установами, фінтех-компаніями та регуляторними органами для розробки стратегій адаптації до новітніх технологічних змін, удосконалення регуляторної політики та підвищення стійкості фінансової системи в умовах глобальної цифрової трансформації.

Ключові слова: фінансові технології, фінтех-індустрія, глобальний бізнес-ландшафт, світові тренди розвитку, CBDC, DeFi, BNPL, SuperApps, глобалізація, цифровізація фінансового сектору, регуляторні виклики, кібербезпека.

Lutsyshyn O.O., Kravchuk N.Ya.

CURRENT TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF THE FINTECH MARKET IN THE CONTEXT OF THE TRANSFORMATION OF THE GLOBAL BUSINESS LANDSCAPE

Purpose. The aim of the article is to explore modern trends in the development of the fintech industry in the context of the transformation of the global business landscape and to identify key challenges and opportunities for the further advancement of financial technologies.

Methodology of research. General scientific and specialized methods were used in the process of the study, namely: a systematic approach to analyse the interconnections between financial technologies and the transformation of the global business landscape; comparative analysis methods to assess fintech development trends in different countries; economic and statistical methods to study the dynamics of the financial technology market; and forecasting methods to determine the prospects for the development of the financial sector in the era of digitalization and globalization.

Findings. Theoretical foundations have been examined, and key trends in the development of financial technologies in the context of the transformation of the global business landscape have been systematized. The impact of central bank digital currencies (CBDC), decentralized finance (DeFi), SuperApps, and the "Buy Now, Pay Later" (BNPL) model on the structure of the financial market has been analysed. The main regulatory challenges, cybersecurity threats and the specifics of adapting financial institutions' business models to rapid technological changes have been identified.

Originality. The substantiation of the interrelationship between globalization, the digitalization of the financial sector, and the evolution of financial technologies has been further developed, taking into account the challenges of cybersecurity, regulatory compliance, and business model adaptation. Particular attention has been paid to the integration of fintech solutions into the international economic system and their potential impact on traditional banking institutions.

Practical value. The conclusions and recommendations derived from the study can be used by financial institutions, fintech companies, and regulatory bodies to develop strategies for adapting to emerging technological changes, improving regulatory policies, and enhancing the resilience of the financial system in the context of global digital transformation.

Key words: financial technologies, fintech industry, global business landscape, global development trends, FinTech, CBDC, DeFi, BNPL, SuperApps, globalization, digitalization of the financial sector, regulatory challenges, cybersecurity.